

Laste heaoluindikaatorite arendustöö Statistikaametis

Anet Mürsoo

- Statistikaameti avalikus andmebaasis kaks lühikest alamteemat:
  - laste heaolu – 7 tabelit;
  - laste vaesus ja toimetulek – 8 tabelit.
- Kodulehel laste heaolu rubriik - <https://www.stat.ee/laste-heaolu>
- artiklid, kogumikud, blogilood.

LES87: 0-14-AASTASED LAPSED ASUTUSEKESKSES LASTEHOIUS VANUSERÜHMA, OSALETUD TUNDIDE ARVU JA SOO JÄRGI - U

Aasta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, ... (14)

Vanuserühm: 0-14, 0-2, 3-6, 7-14 (4)

Osaletud tundide arv: Kokku, 1-29, 30 ja rohkem (3)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LEV11: LASTE ELAMISTINGIMUSED LAPSE VANUSE JA SOO JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Aasta: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 (9)

Vanus: 0-17, 0-5, 6-11, 12-17 (4)

Näitaja: Väga väikese tööintensiivsusega leibkondades elavate laste määr, %, ... (4)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LEV12: LASTEGA LEIBKONNA KULUTUSED LEIBKONNALIIKME KOHTA AASTAS LEIBKONNATÜÜBI JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2018

Aasta: 2010, 2011, 2012, 2015, 2016 (5)

Näitaja: Kulutuste suurus, eurot, Osatähtsus (kulutused kokku = 100), % (2)

Kulutuste liik: Kulutused kokku, Tarbimiskulud, Toit ja alkoholita joogid, ... (49)

Leibkonna tüüp: Lastega leibkond, Täiskasvanu ja laps(ed), ... (7)

LEV13: VAESUSES JA MATERIAALSES ILMAJÄETUSES ELAVAD LAPSED VANUSE JA SOO JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Aasta: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 (9)

Vanus: 0-17, 0-2, 3-6, 7-17 (4)

Näitaja: Suhtelise vaesuse määr, %, Suhtelises vaesuses elavad lapsed, tuhat, ... (8)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LEV14: IMIKUSURMAD SURMA PÕHJUSE, LAPSE SOO JA EMA VANUSE JÄRGI - Uuendatud: 14.06.2019

Aasta: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 (9)

Surmapõhjus: Kõik põhjused, Nakkus- ja parasiithaigused (A00-B99), ... (12)

Ema vanus: Vanuserühmad kokku, Alla 15, 15-19, 20-24, 25-29, ... (10)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LEV15: 0-17-AASTASTE LASTE SURMAD 100 000 SAMAEALISE KOHTA SURMA PÕHJUSE JA LAPSE SOO JÄRGI - Uuendatud: 14.06.2019

Surmapõhjus: Kõik põhjused, Nakkus- ja parasiithaigused (A00-B99), ... (12)

Aasta: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 (9)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LEV16: LASTE ENESETAPUD VANUSE JA SOO JÄRGI - Uuendatud: 14.06.2019

Vanus: 10-17, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 (9)

Aasta: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 (9)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LES81: LASTE VAESUSE JA MATERIAALSE ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA JA SOO JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Aasta: 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, ... (15)

Vanuserühm: 0-17, 0-6, 0-2, 3-6, 7-17, 7-10, 11-17 (7)

Näitaja: Suhtelise vaesuse määr, %, Absoluutse vaesuse määr, %, ... (4)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LES82: LAPSED MATERIAALSE ILMAJÄETUSEGA LEIBKONDADES ILMAJÄETUST ISELOOMUSTAVA KOMPONENDI JÄRGI - Uuenda:

Ilmajäetust iseloomustav komponent: Auto, Pesumasin, (Mobiil)telefon, Ettenägematud kulutused, ... (9)

Aasta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, ... (14)

LES83: LASTE SÜGAVA MATERIAALSE ILMAJÄETUSE MÄÄR VAESUSPIIRI JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Aasta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, ... (14)

Vaesuspiir: Kokku, Allpool suhtelise vaesuse piiri, ... (5)

LES84: LASTE VAESUSE JA MATERIAALSE ILMAJÄETUSE MÄÄR LEIBKONNAPEA / LEIBKONNA TÜÜBI JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Aasta: 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, ... (15)

Leibkonnapea / leibkonna tüüp: Kokku, Leibkonnapea on mees, Leibkonnapea on kolmanda taseme haridusega, ... (11)

Näitaja: Suhtelise vaesuse määr, %, Absoluutse vaesuse määr, %, ... (4)

LES85: LASTE VAESUSE JA MATERIAALSE ILMAJÄETUSE MÄÄR ELUKOHA JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Elukoht: Kogu Eesti, Linnaline asula, Linnaline ja väikelinnaline asustuspriirkond, ... (26)

Näitaja: Suhtelise vaesuse määr, %, Absoluutse vaesuse määr, %, ... (4)

Aasta: 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, ... (15)

LES86: MAKSERASKUSTES LEIBKONNAD MAKSERASKUSE LIIGI JA LEIBKONNA TÜÜBI JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Aasta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, ... (14)

Makseraskuse liik: Kokku, Üür, Kommunaalmakse ja teenustasu, ... (5)

Leibkonna tüüp: Leibkonnad kokku, Lastega leibkonnad, Lasteta leibkonnad (3)

Näitaja: Makseraskustes leibkondade osatähtsus, %, Makseraskustes leibkonnad, tuhat (2)

LES87: 0-14-AASTASED LAPSED ASUTUSEKESKSES LASTEHOIUS VANUSERÜHMA, OSALETUD TUNDIDE ARVU JA SOO JÄRGI -

Aasta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, ... (14)

Vanuserühm: 0-14, 0-2, 3-6, 7-14 (4)

Osaletud tundide arv: Kokku, 1-29, 30 ja rohkem (3)

Sugu: Poisid ja tüdrukud, Poisid, Tüdrukud (3)

LES88: LEIBKONNA LASTEHOIUKULUTUSED KUUS LEIBKONNA TÜÜBI JÄRGI - Uuendatud: 06.03.2019

Leibkonna tüüp: Leibkonnad kokku, Lastega leibkond, Ühe lapsega leibkond, ... (10)

Aasta: 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, ... (14)

Lapse heaolu mõõdikute loend

- **2014.a** Heaolu mõõtmise käsitus -> Lisas 1 välja pakutud mõõdikute loend laste heaolu kirjeldamiseks;
- nimekiri üle vaadatud, arutletud, mis on relevantssed ja mida võiks asendada, lisada;
- Lapse heaolu mõõdikute loend Google Docsis;
- näitaja nimetus ja selgitus, kogumissagedus, mis vanuses laste kohta, lõiked, lapse keskne/lapsest lähtuv/vanema keskne, RV/EE, allikas, kommentaarid;
- Õiguskantsleri Kantselei, Statistikaamet, Sotsiaalministeerium, Tervise Arengu Instituut, Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium.

Lapse heaolu mõõdikute loend

Viis heaolu dimensiooni:

1. Füüsiline dimensioon
2. Majanduslik heaolu
3. Psühholoogiline ja emotsionaalne heaolu
4. Sotsiaalne heaolu
5. Kognitiivne ja hariduslik heaolu

Füüsiline heaolu

Lapsekesksed näitajad

Imikusuremus (RV, EE)

Vaktsineerimine (RV)

Madal sünnikaal (RV)

Rinnapiimaga toitmine (RV)

Füüsiline aktiivsus (RV)

Alaealised sünnitajad (RV, EE)

Laste suremuskordaja, sh põhjus (RV, EE)

Haigestumine ja lastega juhtunud õnnetused (RV, EE)

Ülekaalulisus (RV, EE)

Puuetega laste arv (EE)

Laste enesetappude arv (RV)

Lapsest lähtuvad näitajad

Enesehinnanguline tervis (RV, EE)

Suitsetamine (RV, EE)

Alkoholi tarvitamine (RV, EE)

Illegaalsete narkootikumide tarvitamine (RV, EE)

Kanepi tarvitamine (RV)

Laste toitumine (igal koolipäeval hommikusöögi söömine; iga päev puu- ja köögiviljade söömine (RV)

+ puuetega laste vanemate/hooldajate arv, kes pole saanud üldse

või piisavalt sotsiaalteenust, kuid vajaksid enam, %

Majanduslik heaolu

Lapsekesksed näitajad

Suhtelise vaesuse näitajad (RV, EE)

Absoluutse vaesuse näitajad (EE)

Püsivaesuse näitajad (RV, EE)

Materiaalse ilmajäetuse, sh sügava materiaalse ilmajäetuse näitajad (RV)

Eluruumi ilmajäetuse näitajad, sh ruumipuudus (RV)

Eluasemekuludega koormatus (RV)

Sundkuludega (eluase ja toit) koormatus (RV, EE)

Makseraskused leibkonnas (RV, EE)

Noorte töötuse näitajad (EE)

Sotsiaalkindlustustoetuste saajad (EE)

Formaalne lapsehoid (RV, EE)

Lapsed eri tööintensiivsusega, sh mittetöötavates leibkondades (RV)

Nende 15–19-aastaste noorte osatähtsus, kes ei tööta ega õpi ehk nn NEET-noored (RV)

Toimetulekutoetuse saamine (EE)

Lastega leibkondade kulutused (EE)

Osaajaga töötajate osatähtsus kõigi töötajate hulgas (töötab osaajaga, sest peab laste eest hoolitsema) (EE)

Lisaks:

1. Hinnanguline raha piisavus
2. Lapse tajutud ebavõrdsus
3. Perekonna jõukuse skoor
4. Elatise saamine/maksmine
5. Asjad, mida lapsed omavad
6. Töist tulu teenivad täiskasvanud lastega leibkondades
7. Taskuraha saamine
8. Eluruumi ilmajäetuse alla lisaks: kasulik pind liikme kohta, püsikaupade kasutus, pesemisvõimalus, sooja veega varustatus, tualettruumi olemasolu, kanalisatsioon

Psühholoogiline ja emotsionaalne heaolu

Psühholoogiline ja emotsionaalne heaolu

Lapsekesksed näitajad

Laste füüsilist karistamist aktsepteerivad vanemad (EE)

Psüühika- ja käitumishäirete esinemine (RV)

Rahustite tarvitamine arsti väljakirjutamise alusel (RV)

Lapsest lähtuvad näitajad

Elu, iseenda, pere ja sõpradega rahulolu (RV)

Nende õpilaste osatähtsus, kes on viimase kuue kuu jooksul tundnud üle ühe korra nädalas kurbust või masendust (RV)

Nende õpilaste osatähtsus, kellele meeldib koolis käia (RV)

Nende õpilaste osatähtsus, kes peavad koolitööd väga pingeliseks (RV)

Viimase 12 kuu jooksul enesetapule mõelnud õpilaste osatähtsus (RV)

Õpilaste valmidus oma muredest rääkida (RV)

Nende õpilaste osatähtsus, kes on end viimase 12 kuu jooksul kahe või mitme nädala kõikidel päevadel tundnud nii kurvana, et on loobunud tavalistest tegevustest (RV)

Õpilaste kaebused viimase kuue kuu jooksul (peavalu, kõhuvalu, seljavalu, nukrameelsus, kurbus/masendus; ärritatud olek ja halb tuju; närvilisus, uinumisraskused, peapööritus või uimasus) (RV)

Lisaks:

- **Erinevad väited EU KIDS online uuringust;**
- **tutistamist/rihma/laksu andmist kogunud lapsed.**

Vanemakeskne näitaja

Lapsevanemate psühholoogiline tasakaal ehk nende lapsevanemate osatähtsus, kes on viimase aasta jooksul mõnikord või sageli olnud stressis, masenduses, eluga rahul või rõõmustanud oma laste üle (EE)

Sotsiaalne heaolu

Sotsiaalne heaolu

Lapsekesksed näitajad	Lapsest lähtuvad näitajad
Vanemliku hoolitsuseta ja abi vajavad lapsed (EE)	Läbisaamine klassikaaslaste ja kaasõpilastega (RV)
Laste arv lastekaitsetöötaja kohta (EE)	Lapsed, keda on viimase paari kuu jooksul vähemalt ühe korra koolis kiusatud (RV)
Perest eraldatud lapsed (EE)	Viimase 12 kuu jooksul vähemalt ühe korra kakluses osalenud õpilased (RV)
Hoolekandeteenuste kasutamine ja teenuste pakkumine (EE)	Läbisaamine õpetajatega (RV)
Mitteinstitutsionaalne asendushooldus (EE)	Laste abivalmidus (RV)
Laste toimepandud kuriteod (EE)	Lapse arvamuse arvestamine (EE)
Ohvrikslangemine, sh perevägivald (EE)	Ühegi sõbrata laste osatähtsus (RV)
Pagulaslapsed ja asüülitaotlejad (RV, EE)	
Saatjata laste arv (RV, EE)	
Alaealiste komisjoni suunatud noored (EE)	Lisaks:
Laste arv erikoolides (RV, EE)	1. Pere toetus
Laste arv vanglates (RV, EE)	2. Sõprade toetus
Õpilaste jaotus sotsiaalsete oskuste taseme järgi (RV)	3. Suhtlus lahus elava vanemaga
Vanemakeskne näitaja	4. Halvasti kohtlemist kogunud lapsed
Lapsevanemate teadmatus lastega seotud teemade kohta abi ja nõu küsida (EE)	5. Kiusamine, sh küberkiusamine

Kognitiivne ja hariduslik heaolu

Kognitiivne ja hariduslik heaolu

Lapsekesksed näitajad	Lapsest lähtuvad näitajad
Hariduslik ilmajäetus (nende õpilaste osatähtsus, kellel on täidetud alla 5 haridusega seotud näitaja 7-st: vaikne koht õppimiseks, oma laud, arvuti, õpinguteks vajalik tarkvara, internetiühendus, õpikud, sõnaraamatud) (RV)	Õpilaste vaba aja tegevused (%) (RV)
~~PISA testi tulemused lugemises, matemaatikas ja loodusteaduses~~ (RV)	Õpilaste käitumine ja sotsiaalsed probleemid koolis (RV)
Põhiharidusega või sellest madalama haridustasemega mitteõppivad noored (RV, EE)	
Alushariduse omandamine (RV)	
~~Sportiklubides sporti harrastavad noored (EE)~~ -> huvihariduse õppurid?	
Õppijate arv ja määr haridustaseme ja õppevormi järgi (EE)	
Puudulike aastahinnete arvu suhe õpilaste koguarvu päevases õppevormis (EE)	
Arenguliste erivajadustega laste koolieelsete lasteasutuste tegevusse kaasatute osatähtsus 3–6-aastaste hulgas (EE)	
Tugiõppevõimalused (erikoolide ja koolieelsete lasteasutuste arv, erirühmade ja -klasside ning nendes õppivate laste arv, tugiõppel olevate laste arv, logopeedilist teenust saavate laste arv) (EE)	

**Lisaks:
laste kultuuris osalemine**

Mida edasi?

- Üldisemad mõisted täpsemaks
- Koostada soovide nimekiri – mis andmeid veel on? Mida tahaks?
- Rohkem positiivsemaid aspekte
- Kodanikuaktiivsus sotsiaalse heaolu alla
- Täiendused tabelisse
- Ülevaatamiseks teistele
- Koduleht?

Tänaan kuulamast!

ESTI
STATISTIKA